

Brusel 3. listopadu 2023
(OR. en)

14988/23

Interinstitucionální spis:
2023/0392(NLE)

AELE 40
EEE 37
N 93
ISL 52
FL 31
MI 935
CLIMA 530
ENV 1232
ENER 594
TRANS 471

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	3. listopadu 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 696 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve Smíšeném výboru EHP ke změně přílohy XX (Životní prostředí) Dohody o EHP (ETS – námořní doprava a stacionární zařízení)

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 696 final.

Příloha: COM(2023) 696 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 3.11.2023
COM(2023) 696 final

2023/0392 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve Smíšeném výboru EHP ke změně přílohy XX (Životní prostředí) Dohody o EHP

(ETS – námořní doprava a stacionární zařízení)

(Text s významem pro EHP)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie ve Smíšeném výboru EHP v souvislosti se zamýšleným přijetím rozhodnutí Smíšeného výboru o změně přílohy XX (Životní prostředí) Dohody o EHP.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Dohoda o EHP

Dohoda o Evropském hospodářském prostoru („*Dohoda o EHP*“) zaručuje občanům a hospodářským subjektům v EHP stejná práva a povinnosti na vnitřním trhu. Stanoví začlenění právních předpisů EU, které se vztahují na čtyři svobody, ve všech 30 státech EHP tvořených členskými státy EU, Norskem, Islandem a Lichtenštejnskem. Dohoda o EHP se kromě toho vztahuje na spolupráci v dalších důležitých oblastech, jako jsou výzkum a vývoj, vzdělávání, sociální politika, životní prostředí, ochrana spotřebitele, cestovní ruch a kultura, které jsou společně označovány jako „*vedlejší a horizontální*“ politiky. Dohoda o EHP vstoupila v platnost dne 1. ledna 1994. Unie je spolu se svými členskými státy smluvní stranou dohody.

2.2. Smíšený výbor EHP

Za správu Dohody o EHP odpovídá Smíšený výbor EHP. Je to fórum pro výměnu názorů ohledně fungování Dohody o EHP. Jeho rozhodnutí jsou přijímána na základě konsensu a jsou pro strany závazná. Za koordinaci záležitostí EHP na straně EU odpovídá Generální sekretariát Evropské komise.

2.3. Zamýšlený akt Smíšeného výboru EHP

Očekává se, že Smíšený výbor EHP přijme rozhodnutí Smíšeného výboru EHP (dále jen „*zamýšlený akt*“), pokud jde o změnu přílohy XX (Životní prostředí) Dohody o EHP.

Účelem zamýšleného aktu je začlenit do Dohody o EHP nařízení (EU) 2023/957, kterým se mění nařízení (EU) 2015/757, s cílem zajistit, aby byly do systému EU pro obchodování s emisemi začleněny činnosti v oblasti námořní dopravy a aby byly monitorovány, vykazovány a ověřovány emise dalších skleníkových plynů a emise z dalších typů lodí¹, směrnici (EU) 2023/959, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů², rozhodnutí (EU) 2023/852, kterým se mění rozhodnutí (EU) 2015/1814, pokud jde o počet povolenek, které mají být umístěny do rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů do roku 2030³, a

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/957 ze dne 10. května 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2015/757 s cílem zajistit, aby byly do systému EU pro obchodování s emisemi začleněny činnosti v oblasti námořní dopravy a aby byly monitorovány, vykazovány a ověřovány emise dalších skleníkových plynů a emise z dalších typů lodí (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 105).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 134).

³ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/852 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění rozhodnutí (EU) 2015/1814, pokud jde o počet povolenek, které mají být umístěny do rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů do roku 2030 (Úř. věst. L 110, 25.4.2023, s. 21).

rozhodnutí Komise (EU) 2023/1575 o množství povolenek pro celou Unii, které mají být vydány v rámci systému EU pro obchodování s emisemi na rok 2024⁴.

Zamýšlený akt se pro smluvní strany stane závazným v souladu s články 103 a 104 Dohody o EHP.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Komise předkládá připojený návrh rozhodnutí Smíšeného výboru EHP Radě, aby jej Rada přijala jako postoj Unie. Tento postoj by měl být po přijetí co nejdříve předložen Smíšenému výboru EHP.

Připojený návrh rozhodnutí Smíšeného výboru EHP obsahuje zvláštní ustanovení o přezkumu týkající se uplatňování kapitoly IVa směrnice 2003/87/ES a až do výsledku tohoto přezkumu se na Lichtenštejnsko nebudou vztahovat pravidla pro povolování a monitorování podle kapitoly IVa. To překračuje rámec toho, co lze považovat za pouhé technické úpravy ve smyslu nařízení Rady č. 2894/94⁵. Postoj Unie proto zaujme Rada.

Tuto úpravu odůvodňuje specifická situace Lichtenštejnska, které má dvoustrannou smlouvu se Švýcarskem, podle které zaprvé stanoví stejnou daň z emisí CO₂, jakou má Švýcarsko (v současné době 120 EUR za tunu CO₂), a zadruhé podle ní stanoví, že daň z emisí CO₂ spravují kompletně švýcarské orgány, a to i včetně výběru daní na hranici mezi Lichtenštejnskem a Rakouskem, a platí švýcarské subjekty. Důvodem je skutečnost, že veškeré dodávky paliva pocházejí ze Švýcarska a skladování paliva provádějí švýcarské subjekty. V případě, že v době příštího rozhodnutí Smíšeného výboru o začlenění změn směrnice 2003/87/ES budou vnitrostátní uhlíkové daně skutečně vyšší než cena ETS2, bude proto proveden zvláštní přezkum pro Lichtenštejnsko, pokud jde o dobu platnosti výjimky pro vyřazení ze systému ETS2. Očekává se, že se tak stane po orientačním přezkumu směrnice 2003/87/ES podle článku 30 v červenci 2026. Před vstupem rozhodnutí Smíšeného výboru v platnost by se na Lichtenštejnsko nevztahovala ustanovení o povolování, monitorování a vykazování pro regulované subjekty.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, jimiž se stanoví „*postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*“.

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterým se dotýčný orgán řídí. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem EU*“⁶.

⁴ Rozhodnutí Komise (EU) 2023/1575 ze dne 27. července 2023 o množství povolenek pro celou Unii, které mají být vydány v rámci systému EU pro obchodování s emisemi na rok 2024 (Úř. věst. L 192, 31.7.2023, s. 30).

⁵ Nařízení Rady (ES) č. 2894/94 ze dne 28. listopadu 1994 o některých prováděcích pravidlech k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru (Úř. věst. L 305, 30.11.1994, s. 6).

⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.1.2. Použití na stávající případ

Smíšený výbor EHP je orgán zřízený dohodou, konkrétně Dohodou o EHP. Akt, který má Smíšený výbor EHP přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt bude závazný podle mezinárodního práva v souladu s články 103 a 104 Dohody o EHP.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dotyčné dohody. Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU ve spojení s čl. 1 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 2894/94.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU ve spojení s čl. 1 odst. 3 nařízení Rady č. 2894/94 závisí především na hmotněprávním základu právního aktu Unie, který má být začleněn do Dohody o EHP.

Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Použití na stávající případ

Jelikož rozhodnutí Smíšeného výboru začleňuje do Dohody o EHP nařízení (EU) 2023/957, směrnici (EU) 2023/959, rozhodnutí (EU) 2023/852 a rozhodnutí Komise (EU) 2023/1575, je vhodné založit toto rozhodnutí Rady na stejném hmotněprávním základu jako akty, které jsou začleněny. Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU a čl. 1 odst. 3 nařízení Rady č. 2894/94.

5. ZVEŘEJNĚNÍ ZAMÝŠLENÉHO AKTU

Jelikož akt Smíšeného výboru EHP mění přílohu XX (Životní prostředí) Dohody o EHP, je vhodné jej po jeho přijetí zveřejnit v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve Smíšeném výboru EHP ke změně přílohy XX (Životní prostředí) Dohody o EHP

(ETS – námořní doprava a stacionární zařízení)

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2894/94 ze dne 28. listopadu 1994 o některých prováděcích pravidlech k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru⁷, a zejména na čl. 1 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o Evropském hospodářském prostoru⁸ (dále jen „Dohoda o EHP“) vstoupila v platnost dne 1. ledna 1994.
- (2) Podle článku 98 Dohody o EHP může Smíšený výbor EHP rozhodnout mimo jiné o změně přílohy XX (Životní prostředí) této dohody.
- (3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/957⁹, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959¹⁰, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/852¹¹ a rozhodnutí Komise (EU) 2023/1575¹² by měly být začleněny do Dohody o EHP.

⁷ Úř. věst. L 305, 30.11.1994, s. 6.

⁸ Úř. věst. L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/957 ze dne 10. května 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2015/757 s cílem zajistit, aby byly do systému EU pro obchodování s emisemi začleněny činnosti v oblasti námořní dopravy a aby byly monitorovány, vykazovány a ověřovány emise dalších skleníkových plynů a emise z dalších typů lodí (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 105).

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 134).

¹¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/852 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění rozhodnutí (EU) 2015/1814, pokud jde o počet povolenek, které mají být umístěny do rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů do roku 2030 (Úř. věst. L 110, 25.4.2023, s. 21).

- (4) Příloha XX (Životní prostředí) Dohody o EHP by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.
- (5) Postoj Unie ve Smíšeném výboru EHP by proto měl vycházet z připojeného návrhu rozhodnutí,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být jménem Unie zaujat ve Smíšeném výboru EHP k navrhované změně přílohy XX (Životní prostředí) Dohody o EHP, vychází z návrhu rozhodnutí Smíšeného výboru EHP připojeného k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda / předsedkyně

¹² Rozhodnutí Komise (EU) 2023/1575 ze dne 27. července 2023 o množství povolenek pro celou Unii, které mají být vydány v rámci systému EU pro obchodování s emisemi na rok 2024 (Úř. věst. L 192, 31.7.2023, s. 30).